

What the Kids are Smoking

Robin Mayer

 Czech Radio

Robin: Je mi jednadvacet let a dobře si pamatuju, že čím víc nás učitelé při přednáškách na základce odrazovali, tím víc nás to přirozeně zajímalo. Jenže byly prevenční přednášky funkční, když z nich měla většina spolužáků jenom legraci? Dokument nechce kritizovat ani odrazovat ani oslavovat hulení trávy. Chce skrze osobní příběhy posluchači přiblížit skutečnost, která je například pro mě všední, ale pro někoho jiného může být zcela nová. V rámci ochrany soukromí každého oslovuji smyšlenou přezdívkou a schválně neřeknu, kde se příběh odehrává. Jdu do parku, kterej je mezi základkou a učňákem, kde se potkám se svým bývalým spolužákem Bikerem.

Robin: Takže, kolik ti je?

Biker: Takže mně je jednadvacet let.

Robin: A kdy si začal hulit?

Biker: Začal jsem hulit vlastně ve čtrnácti... na přelomu patnácti let. A bylo to ještě, když jsem byl na základní škole.

Robin: A co tě k tomu vedlo?

Biker: Nevím, asi jsem se pohyboval v takový partě lidí, kteří jsou v pohodě, kteří se motali kolem dirtovejch kol, na kterých jezdím od mala. A tam to bylo víceméně normální *se spálit* a jít třeba jezdit.

Robin: Držení marihuany je v Česku nelegální. Podle množství drogy se jedná buďto o přestupek nebo o trestný čin. Léčebná marihuana může být předepsaná pouze osobám starším osmnácti let.

Biker: Vlastně starší brácha hulil aji bratránek hulil a když mě přivedli poprvé na kolo tak se samozřejmě hned *spálili* a já pak až časem. Víceméně od začátku to bylo nakonec každéj den. Vždycky odpoledne, když jsme se slezli tak jsme si dali. Až už po škole nebo když jsme byli někde na těch kolech.

Robin: Takže po škole si skončil o půl třetí – šel ses zhulit?

Biker: Občas i dřív.

Robin: A s kým si takhle chodíval po tý škole hulit?

Biker: Tak chodili jsme vlastně v takový partě, ve který byli už i středoškoláci ale byli tam samozřejmě aji kluci ze základky. Bylo nás patnáct klidně i víc.

Robin: A proč si teda hulil po tý škole nebo proč si to dělal prostě?

Biker: Nevím, nepřišlo mi na tom nic špatnýho. Spíš proč to nedělat – v tý době jsem měl takovej názor.

Robin: A hulíš vlastně doteď.

Biker: Jo.

Robin: A teď, když to zpětně vnímáš...

Biker: Já si myslím, že... jestli bych začal hulit znova... asi bych začal hulit. Spíš asi kouřit bych nezačal. Ale asi bych začal o něco později, i když myslím si, že v těch patnácti/šestnácti letech už to není až tak hrozný.

Robin: I'm twenty-one and I remember that the more teachers tried to dissuade us at lectures in the lower secondary school, the more interested we were. Did the prevention lectures work when most of my classmates only made fun of them? The documentary doesn't want to criticise nor dissuade nor celebrate weed smoking. Through personal stories it strives to introduce the listeners to the reality, which is, for example for me, commonplace, but for someone else it might be completely new. To protect the privacy of everyone, I use made-up nicknames to address the people and I'm not going to say where the story takes place. I'm going to a park between a lower secondary school and an apprentice school where I'm meeting my former classmate Biker.

Robin: So, how old are you?

Biker: I'm twenty-one.

Robin: When did you start smoking weed?

Biker: I started smoking it when I was fourteen... turning fifteen. It was at a time when I was still in lower secondary school.

Robin: What made you do it?

Biker: I don't know, maybe I was in a group of people who were cool, who went out on dirt bikes which I've been riding since I was a kid. It was more or less normal to get stoned and go riding.

Robin: Possession of marijuana is illegal in the Czech Republic. Depending on the amount of the drug, it is either considered a minor offence or a criminal act. Cannabis for medical use can only be prescribed to adults above 18 years of age.

Biker: My older brother was smoking and my cousin was smoking and when they first introduced me to biking they got stoned straight away and I started later. Nevertheless it was every day from the start. In the afternoon when we got together we'd have some. Either straight after school or when we set out on bikes.

Robin: So after school when you finished at half past two – you went and got stoned?

Biker: Sometimes even earlier than that.

Robin: Who did you go smoking with after school?

Biker: There was a group where there were older students too, but there were also lads from the lower secondary school. There were fifteen of us or more.

Robin: Why did you smoke after school, why did you do it?

Biker: I don't know, it didn't seem bad to me. More like why not do it – it was my attitude at the time.

Robin: And you still smoke.

Biker: Yep.

Robin: And now looking back...

Biker: I think... whether I'd start smoking weed again... I would probably start smoking weed again. I wouldn't start smoking cigarettes. But I'd start a little later, even though I think at the age of fifteen/sixteen it's not that bad any longer.

Robin: Proč od patnácti?

Biker: Možná protože jsem v té době začal tak mi to přijde už asi v pohodě.

Robin: Během konverzace k nám přišla skupina streetworkerů. Zeptal se, jestli nemáme nějaký problém a dala nám nějaké užitečné komentáře.

Streetworker: Když já si to můžu porovnat, protože tohle dělám už dlouho, tak co se týká třeba cigaret tak mám pocit, že tam kouří hromada lidí pořád. Chlast vnímám spíš tak jako příležitostně, protože není tak dostupný, pro lidi na základce. Ale hulení to mám pocit, že je to pro určitý skupiny dostupný až moc.

Robin: Jména streetworkerů i organizaci znám. Působí ve městě, jehož jméno i název organizace musím z důvodu ochrany mladistvých respondentů zatajit.

Robin: Takže problém je v tom, že je to snadno dostupný teda?

Streetworker: Jo. Zase záleží, v jakém prostředí se ty lidi pohybují, protože se setkáváme s lidmi, kteří chodí na normální základny, mají dobrou prospěch, nesetkávají se s nikým, kdo by jim nějak negativně ovlivňoval život. A tihle lidé si k hulení třeba vůbec nepřičichli. Jenže pak se objeví jeden, kterej je napojen na nějaký starší, kteří si jedou v hulení nebo už i v jiných věcech. A tam se často začíná experimentovat.

Robin: Na to, zdali je marihuana návyková a jaká rizika její konzumace může přinášet jsem se jel zeptat adiktoložky Jany Vašíčkové do Jihlavy.

Robin: Jakou závislost si člověk nejnadhěji pěstuje a proč?

Adiktolog: Nejnadhěji si člověk pěstuje závislost v době dětství a v době dospívání, kdy jsou vlastně mozkové struktury mladé a vnímavé k některým psychoaktivním látkám. Vlastně jsou nevyzrálé a může dojít k dalšímu nedozrání struktur. Zároveň to, co člověka mnohdy vede a vrací k tomu užívání, tak je právě ta psychická závislost. Možná hledání nějaké úlevy, možná taky hledání odreagování, zpestření nebo taky to, že třeba neumím nějaké věci zpracovat jinak nebo je řešit jinak a potřebuju si k tomu domoct nějakou návykovou látkou. Tak to je ta psychická závislost.

Robin: Jdu do skateparku, kde jsem potkal místního skejtáka.

Robin: Prostě abys na začátek řekl, kolik ti je. Nebo proč nechceš, aby se to nějak rozkřiklo...

Skater: Tak je mi šestnáct a nemyslím si, že hulení v šestnácti je úplně v pohodě. A nechci skončit v pastáku.

Robin: Kdy si začal hulit? (...) Poprvé si to třeba vyzkoušel. Nebo poprvé a pravidelně.

Skater: Asi dva a půl roku zpátky.

Robin: A pravidelně taky tak?

Skater: Ne, pravidelně tak před rokem.

Robin: Aha, a jak často?

Robin: Why fifteen?

Biker: Maybe because I started at that age it seems okay to me.

Robin: During our conversation a group of streetworkers came up to us. One asked if we had a problem and gave us some useful tips.

Streetworker: I can make the comparison because I've been doing this for a long time, so where it comes to cigarettes I feel that many people still smoke. I see people drinking only occasionally, because it's not as accessible to children in the lower secondary school. But with weed, I feel, it's maybe too accessible for some groups.

Robin: I know the names of the streetworkers and the organisation they work for. They are active in a city, whose name as well as the name of the organisation I have to conceal to protect the underage interviewees.

Robin: So the problem is that it's easily accessible?

Streetworker: Yes. Again, it depends on the environment the people move in, because we meet people who attend a lower secondary school, they have good marks, they don't meet anyone who'd negatively influence their life. And these people have never tried weed. But then there's just one person who is linked to older students who are already smoking or doing other stuff. And that way they often start experimenting.

Robin: Whether marijuana is addictive and what risks its consumption entails is a question I posed to Jana Vašičková, an addiction specialist in the city of Jihlava.

Robin: Which addiction is the easiest to form and why?

Addiction specialist: Building an addiction is easiest in childhood and adolescence when the brain structures are young and sensitive to some psychoactive substances. They are not mature and some structures might never develop as a result. At the same time, it is often the psychological dependence which leads and returns a person to using drugs. Maybe searching for a form of relief, maybe a release, a break, to have some fun or maybe the fact that I don't know how to deal with or process some things in some other way and I need an addictive substance to help me. That's psychological dependence.

Robin: I'm going to a skatepark where I've met a local skater.

Robin: Just tell me at the start how old you are. And why you don't want people to know...

Skater: I'm sixteen and I don't think smoking weed at sixteen is okay. And I don't want to end up in a borstal.

Robin: When did you start smoking weed? (...) When did you try it for the first time. For the first time and regularly.

Skater: About two and a half years ago.

Robin: And regularly too?

Skater: No, regularly about a year ago.

Robin: Okay, and how often?

Skater: Nevím, to je různý. Vždycky si dáme místo toho, jak ostatní si dají pivko, tak my si zahulíme. (...) Na skateparku lidi hulili, tak jsem si říkal – bude to v pohodě. Tak tam jsem to jednou vyzkoušel.

Robin: A jaký z toho máš *stavy*?

Skater: Hej, dřív úplnou klasiku – všemu ses smál, byl si *zaseklej*. A teď mně to spíš tak uvolní a dokážu dělat věci normálně než... nevím, nepřemýšlím nad blbostmi, jak když jsem střízlivej. No prostě mě to uklidní ale nepotřebuju to. Dokážu přestat hulit.

Robin: Jasný. Takže *schízy*, že bys byl v nějakým paranoidním...

Skater: To jsem měl jednou, a to jsem to měl zrovna takový špatný v rodině tak jsem do toho hafo hulil.

Robin: Takže to tě k tomu vedlo, že si to měl doma nějaký vyhrocený?

Skater: Tak ono to bylo jediný, co mě dokázalo odradit od toho abych nad tím přemýšlel. Kromě kamarádů.

Robin: Můžeš to nějak rozvést?

Skater: Moji rodiče jsou spolu hrozně dlouho. Myslím 32 let. A táta je prostě alkoholik, tvrdej. Háraj se s mámou. A mě to hrozně sr*lo. Hrozně jsem se s ním hádal a říkal si, jak se mám uklidnit – protože já nepiju alkohol, já nesnáším alkohol. Mně to dělá prostě strašně špatně. Když se opiju tak je ze mě energetickej blbec, kterej je hnusnej na každýho. Tak si prostě jdu radši zahulit místo toho. (...) Viděl jsem *vyschízovaný* lidi z toho.

Robin: Ti se chovají jak nebo jak to poznáš?

Skater: Neužívá si ten stav, chce z toho vypadnout, chce být zase střízlivej, nebaví ho to...

Robin: A nevíš, proč se děje tenhle špatný stav? Pro ho někdo může mít?

Skater: Nevím. Podle mě. Není asi zvykej na to, že se zhulí, že má těžký nohy a takový ty běžný věci. Řekne si prostě „Ou, už nejsme střízlivej, chci ven.“ Tak se o to snaží, a dopadne to pak špatně. (...) To je nejhorší, když se *schízuje*.

Robin: A měl si někdy nějakou takovou *schízu* z toho?

Skater: Měl no, a nejednou.

Robin: Můžeš to nějak popsat?

Skater: Jako mám říct historku, když jsem třeba *tropl*?

Robin: No, třeba. Cokoli takovýho.

Skater: Prostě mám kamaráda, nebudu jmenovat, šli jsme do parku. Umotal mi brko. Tak jsme si ho dali a bylo hrozný teplo. A z toho jsem dostal úplně kopačku a dostal jsem *tropa*. To bylo hodně nepříjemný. A potom jsem *tropl* ještě tak dvakrát. A od té doby nic.

Robin: A co to je ten *trop*?

Skater: Takovej nepříjemnej stav. Podlamují se ti nohy. Je to nepříjemný. Nemám to rád.

Robin: Omdlel si teda?

Skater: Ne, jen se mi naštěstí zamotala hlava a opotil se.

Skater: I don't know it depends. When others have a beer we go and have a joint. (...) People in the skatepark smoked so I thought – it's going to be okay. So I tried it one day.

Robin: How does it make you feel?

Skater: At the beginning it was the standard stuff – you'd laugh about everything, you'd get *high*. And now it relaxes me and I can do things in a more normal way... I don't know, I don't have to think about silly stuff like I do when I'm sober. It calms me down, but I don't need it. I can stop smoking.

Robin: Sure. And what about *freaking out*, some paranoid...

Skater: I had that once, and at the time it was bad in our family so I smoked a lot.

Robin: So the situation at home led you to that?

Skater: Well, it was the only thing that made me stop thinking about it. Apart from friends.

Robin: Can you elaborate?

Skater: My parents have been together for a long time. I think 32 years. Dad is an alcoholic, a heavy-duty one. He argues with mother and it really pissed me off. We had arguments and I thought I wanted to calm down – because I don't drink alcohol, I hate alcohol. It makes me feel awful. When I get drunk it turns me into an energetic idiot who is nasty to everyone. So I prefer to go and smoke some weed instead. (...) I've seen people *freak out* from it.

Robin: How do they act or how can you tell?

Skater: They don't enjoy the situation, they want to get out, they want to be sober again, they don't like it...

Robin: Do you know why this bad state happens? Why some people get it?

Skater: I don't know. In my opinion they are not used to getting stoned, to getting heavy feet and the usual things. They think: "Oh, I'm not sober, I want to get out." They try to get sober, and it ends up badly. (...) That's the worst thing when you *freak out*.

Robin: Have you ever *freaked out* because of it?

Skater: I have and not just once.

Robin: Can you describe it?

Skater: Shall I tell you about the first time I had a *white-out*?

Robin: Yeah, if you want. Anything like that.

Skater: I have a friend, I won't say his name, we went to a park. He rolled a joint for me. We smoked it and the weather was really hot. I got a bad trip and a *white-out*. It was really unpleasant. I've had a *white-out* about two more times. Never again.

Robin: What's a *white-out*?

Skater: It's this unpleasant feeling. Your legs feel weak. It's unpleasant. I don't like it.

Robin: Did you faint then?

Skater: No, I was just dizzy and sweaty.

Robin: Myslíš si, že tráva vede k tvrdším drogám?

Skater: Určitě si to myslím. A znal jsem jednoho, se kterým to tak dopadlo.

Adiktolog: Vlastně THC, marihuana je nebezpečná v souvislosti s tím, že tam hrozí riziko nějakého psychotického onemocnění. Marihuana je halucinogen. Je to nějaká forma halucinogenu a může se stát, že člověk, který má nějaké predispozice k nějakému psychotickému onemocnění, které by se nemuselo ani projevit, tak ta marihuana tohle umí vyvolat. Kdy vlastně ty predispozice jsou tak se může rozjet nějaké psychotické onemocnění. Může to být nějaká toxická psychóza, která odezní třeba za kratší dobu. Ale může, a nezřídka se stává, že se rozjede schizofrenie, která je chronickým onemocněním.

Robin: Potkávám se s kamarádem Writterem, který od hulení už postupně upouští.

Writter: Je mi skoro devatenáct. Poprvé jsem hulil, když mi bylo asi dvanáct/třináct. Pravidelněji jsem začal až v patnácti/šestnácti. A od té doby hulím čím dál tím míň.

Robin: Proč hulíš míň?

Writter: Já to nepotřebuju k životu. Nepotřebuju být zhulený abych něco dokázal, abych něco dělal. A s řízením a s nějakým uvažováním mi to nejde dohromady – jelikož se to kříží. Známu spoustu lidí, kteří dají *brko* a jdou řídit, ale to už je trošku za hranicí.

Robin: Myslíš si, že děcka jsou v tomhle věku nějak vzdělaný, co se hulení týče?

Writter: Určitě jo. My když jsme byli v té sedmé třídě a spolužáci nám ukazovali fotky, jak byli na chatě s nějakými staršíma kámošama a chlastali tam tak ty sis řekl – wau. Ty si doma mezitím seděl v pokojíčku a koukal si na Simpsonovi, zatímco oni... takže určitě. Ale, že by to bylo nějaké negativní, že by byli shazováni lidi, kteří hulí to zase ne.

Robin: Jsou přednášky na školách dostatečná prevence proti drogám? Myslíte, že to zabírá?

Adiktolog: Přednášky jako prostý povídání si myslím, že nejsou úplně dostatečnou prevencí. Spíš je dobrý do toho ty děti, lidi nějak zapojit a nějak je strhnout pro fajn věci, které pro ně můžou být v životě užitečnější. (...) V minulosti se používalo často takový zastrašování: řekneme, vyjmenujeme všechny ty rizika, všechny ty hrůzy, které se můžou stát a děti se budou pak bát. Ale ony pak zjistí, že ty rizika zas tak velký nejsou a ti lidi, kteří jim tohle říkali pro ně nejsou rázem důvěryhodní. Nevěří jim. Vlastně je zastrašovali a rázem ta prevence není důvěryhodná. Proto je dobrý mluvit o tom nějak narovinu s podporou těch zdravých věcí.

Robin: Další, za kým se vydávám, je Kuba, který vyhulí až pět jointů denně. A zeptal jsem se jaké pro něj byl preventivní přednášky na školách.

Kuba: Tak já si myslím, že jsou špatné, jelikož přednáší o tvrdých drogách – a drahých drogách – takže bych radši mluvil o toluenu, trávě, chlastu a tak. (...) Mluvili úplně o kravinách kámo. Třeba o perníku, heráku do žíly a tak. (...) Pokud trochu normálně funguješ tak jsou to pro tebe dost vzdálený věci. A ještě v osmý a devátý třídě. Pokud máš normální rodiče, tak se tě to nemůže týkat.

Robin: Během natáčení jsem dostal tip na žáka základní školy, který se se mnou podělil o svoji, ne zrovna příjemnou zkušenost.

Žák: Je mi čtrnáct za necelý měsíc patnáct.

Robin: A tohle se ti stalo před rokem?

Robin: Do you think weed leads to stronger drugs?

Skater: I definitely think so. I knew one guy who ended up badly that way.

Addiction specialist: THC, or marijuana is dangerous because there's a risk of a psychotic disorder. Marijuana is hallucinogenic. It's a form of a hallucinogenic drug and a person who has a predisposition for a psychotic disorder which might not manifest itself otherwise, marijuana might trigger it in them. It can be a toxic psychosis which disappears after a short while. But it can, it does happen quite often trigger schizophrenia, which is chronic.

Robin: I meet my friend Writer, who is gradually giving up smoking weed.

Writer: I'm almost nineteen. I first started smoking weed when I was twelve or thirteen. I started smoking it regularly when I was fifteen or sixteen. Since then I've been smoking less and less.

Robin: Why do you smoke less?

Writer: I don't need it for my life. I don't need to get stoned to achieve something, to do something. And it doesn't go well together with driving and thinking – it goes against each other. I know a lot of people who smoke a *spliff* and then drive, but it's a bit too much.

Robin: Do you think children this age are educated in some way, I mean about smoking weed?

Writer: They definitely are. When we were in seventh grade and friends showed us photos from a trip to a cottage with some older mates and drinking there you thought – wow. In the meantime, you were sitting in your room watching The Simpsons, while they... so they definitely are. But it's not negative, not that people who smoke get denigrated.

Robin: Are lectures at schools sufficient to prevent drug use? Do you think they work?

Addiction specialist: Lectures, or just talking is not sufficient to prevent it, I think. It's better to include the children, or people, into it somehow, to make them interested in good things which might be more useful for them in life. (...) In the past intimidation was used: we'd list all the risks, all the horrible things that can happen and children would be afraid. But then they find out that the risks are not that great and the people who told them this immediately become unreliable. They can't trust them. They tried to scare them off and immediately the prevention measures are seen as untrustworthy too. That's why it's good to talk about it openly, but you need to support it with healthy things as well.

Robin: Another person I'm going to meet is Kuba who smokes up to five joints a day. I've asked him what he thought about prevention lectures at school.

Kuba: I think that they are bad because they talk about hard drugs – and expensive drugs – I'd talk about paint thinner, grass, booze and so on. (..) They spoke about stupid things, mate. About pervitine, heroin mainlining and so on. (...) If you live a normal life, these are pretty remote things for you. And in eighth or ninth grade, if you have normal parents, it's not relevant for you.

Robin: During recording someone recommended that I see a lower secondary student who's going to share his not a very pleasant experience.

Student: I'm fourteen, fifteen in less than a month.

Robin: And this happened a year ago?

Žák: Ano.

Robin: Kdyby si mohl popsat nějak ten tvůj stav, jak probíhal?

Žák: Najednou se mi chtělo běžet a pak se mi motala hlava hlavně. Bylo mi z toho blbě. Lítal jsem okolo třičtvrtě roku po nemocnicích a měl jsem pak nějaké psychické obtíže z toho.

Robin: A jak tě to napadlo si zahulit?

Žák: Chtěl jsem to zkusit.

Robin: Takže si myslíš, že to pro tebe byla dobrá zkušenost nebo ne?

Žák: Právě si myslím, že hodně špatná. Ale zase dobrý, že už vím, že to nemám zkoušet dál.

Robin: A co rodiče na to? Věděli o tom?

Žák: Hned jak jsem přijel dom, tak jsem jim o tom řekl a brali to prostě tak, že jsem to zkusil a poučil se z toho.

Robin: A co ve škole?

Žák: Spolužáci kouří spíš cigarety a furt mluví o hulení.

Robin: A co oni na to říkají?

Žák: No, že je to luxus, a právě se mě aji ptali, jestli nechci s nimi jít hulit a já, že ne.

Robin: Kdyby se tě zeptal mladší spolužák, že si chce zahulit, tak co bys mu to řekl?

Žák: Řekl bych mu, co se mi stalo a ať si uvědomí, co to je...

Robin: A necítíš se, že bys nemohl kvůli tomu teď zapadnout?

Žák: Spíš nedělám takový blbosti teď. Nikdo mi nic neříká. A prostě se nebavím s těma spolužákama, kteří tohle dělaj, protože mě neberou do party. Ale mám tam jiný kámoše...

Kuba: Tak jednou jsem makal. Představ si, makáš takhle celej den. Chceš peníze – máš peníze. A najednou super výhodnej kšeft. Říkáš si „Do toho du“ a tak do toho jdeš. Jenže ona je tma na parkovišti a tma na parkovišti a ty nevidíš absolutně nic. No, a tak si prohlédáváš to zboží, to hulení. Všechno je tvrdý, paličky super. Pak si řekneš, že si k tomu ještě čuchneš – tak si čuchneš. Zaplatíš to. Jdeš do h*jzlu. A pak zjistíš, že jsou to jen párátka se semínky a nemůžeš si z toho zahulit ani jedno *brko*. Takže smůla.

Robin: Kdy se stane to, že hulíš každý den – že musíš hulit každý den?

Kuba: Tak někdo chlastá každej den – tak já si zas zahulím.

Robin: Tak jak bys porovnal alkohol s trávou?

Kuba: Alkohol je asi fatálnější.

Robin: Proč?

Kuba: Seš víc vymatlanej z něj. (...) Obojí je špatný v tom mladým věku. Protože ještě nemáš mozek ve finálním stádiu vývoje. Furt se ti vyvíjí.

Robin: A můžou padnout do tvrdších drog? Myslíš?

Student: Yes.

Robin: If you could describe your state, how did things go?

Student: Suddenly I wanted to run and then my head was dizzy mainly. And I felt sick. I was around hospitals for 9 months and I had some psychological issues because of it.

Robin: How did you get the idea to smoke weed?

Student: I wanted to try it.

Robin: So do you think it was a good experience for you or not?

Student: I think it was really bad. But it's good that now I know I shouldn't try it again.

Robin: What about your parents? Did they know about it?

Student: As soon as I got home, I told them about it and they just thought I had tried it and learned from it.

Robin: And at school?

Student: My schoolmates smoke cigarettes more and they just keep talking about weed.

Robin: And what do they say about it?

Student: That it's cool and they ask me if I want to smoke with them and I don't.

Robin: If a younger schoolmate told you he wanted to smoke weed, what would you tell him?

Student: I'd tell him what happened to me and to realise what it is...

Robin: Do you think it's now harder for you to fit in?

Student: I just don't do silly things now. Nobody says anything. And I just don't talk to schoolmates who do this, because they don't accept me as part of the gang. But I have other friends...

Kuba: Once I was working hard. Imagine, you work all day. You want money – you get money. And then a great bargain. You think "I'm in" and so you're in. But it's dark in the car park and you can't see a thing. So you check out the stuff, the skunk. It's all hard, the packets are great. Then you think you should sniff it – so you sniff it. You pay. Then you b*gger off. And then you find out it's just toothpicks with seeds and you can't smoke a single joint. So tough luck.

Robin: When does it happen that you smoke every day – that you need to smoke every day?

Kuba: Some people booze every day – I smoke weed every day.

Robin: How would you compare alcohol and grass?

Kuba: Alcohol is probably more fatal.

Robin: Why's that?

Kuba: It makes you more dim-witted. (...) Both are bad when you're young. Because your brain is not in its final stage of development. It still keeps evolving.

Robin: And people can start with harder drugs, you think?

Kuba: No jasný. To se opotřebuje ten účinek. Čím častěji hulíš tak tím dřív se ti ten prožitek zhoršuje.

Robin: Po tom, co jsme slyšeli stále nevím, jestli je namístě pokoušet se trávu legalizovat.

Robin: Takže, když je u nás tráva nelegální – byla byste z odborného hlediska pro její legalizaci nebo ne?

Adiktolog: No, tráva je u nás nelegální. A myslím si, že všichni víme, že marihuana má spoustu léčebných účinků a že spoustě lidem, kteří mají třeba roztroušenou sklerózu nebo jiné onemocnění pomáhá – tak tam si myslím, že legalizování má své opodstatnění. A může jim to pomoci v udržení zdraví v udržení života. Tak to je smysluplný a pochopitelný, že by tam měl být přístup k té marihuaně. Zároveň plná legalizace marihuany má i své rizika v tom, že bude volně dostupná a častěji může dojít k tomu, jak jsme už říkala, rozjetí psychotického onemocnění.

Kuba: A ještě ti můžu nahrát ten zvuk kámo.

Kuba: For sure. The effect wears off. The oftener you smoke weed, the sooner does the experience get worse.

Robin: After what we've heard I still don't know if it's a good idea to legalise marijuana.

Robin: Since grass is illegal in the Czech Republic – from a specialist's perspective, do you support its legalisation or not?

Addiction specialist: Marijuana is illegal here. And I think we all know that marijuana has lots of therapeutic properties and it helps many people who have for example multiple sclerosis or another disorders – I think there legalisation makes sense. It can help them stay healthy, stay alive. That's meaningful and understandable that they should have access to marijuana. At the same time a full legalisation of marijuana poses the risk that if it is freely accessible and it can, as I've already said, trigger a psychotic disorder.

Kuba: I can record the sound for you, mate.